

Comentariul poeziei Luceafarul scrisa de Mihai Eminescu - a patra parte

In folclorul romanesc, Luceafarul este un personaj demoniac, probabil, prin contaminarea cu nurul cresin al lui Lucifer, al ingerului cazut, razvratit impotriva autoritatii divine, atat de supralicitat de romantici.

Dupa o credinta populara srrigoaicele fura Luceafarul de pe cer, spre a opri ploile. Deci, un mit romanesc al Luceafarului, cu conotatii negative, demoniace, se poate spune ca exista si acest mit Eminescu il cunostea si 1-a valorificat, in primul rand, in marele sau poem filosofic. In poemul eminescian, Luceafarul apare si in ipostaza de Zburator, pentru ca numai astfel se putea indragosti, de el, fata de imparat Pe langa mitul Luceafarului, Eminescu a valorificat in poemul sau, si mitul Zburatorului -fiinta supranaturala care ia infatisarea unui tanar frumos, de care se indragostesc tinerele fete - care este o explicatie mitico-magica a crizei puberale. Mitul Luceafarului pare a fi inrudit cu cel al Zburatorului, in conceptia noastra populara Luceafarul este un astm malefic, care exercita o atractie periculoasa Boala de Luceafar este inrudita ca boala de Zburator.

In finalul poemului Zburatorul, al lui Ion Heliade-Radulescu, asistam la spectaculoase metamorfoze, intrucatva, asemanatoare, cu cele din basmul Fata in gradina de aur. Zburatorul se transforma intr-o stea, care straluceste intens, intr-un "balaur de lumina", identificat cu un zmeu si, apoi, intr-un tanar frumos. Ca si Eminescu, Ion Heliade-Radulescu era adanc familiarizat si el, cu mitologia romaneasca astfel incat o comparatie intre mitul Luceafarului si cel al Zburatorului devine, oricand, posibila.

Un alt mare mit romanesc, valorificat de Eminescu, in Luceafarul, este si mitul jertfei creatoare, din balada Mesterul Manole. Acest mit este transfigurat si infuzat discret in subtextul poemului eminescian, pentru a sublinia ideea ca orice creatie presupune jertfa sacrificiu, renuntare.

Dar, dincolo de aceste mituri autohtone, in Luceafarul, intalnim si mitul antic al lui Hyperion. Numele de Hyperion nu apare, intamplator, in textul poemului eminescian Demiurgul i se adreseaza Luceafarului, in convorbirea sa, cu apelativul "Hyperion". Alternativa Luceafar-Hyperion nu este o chestiune doar de "simpla onomastica" (George Munteanu: Hyperion. Viata lui Eminescu, vol. I).